

מסכת זבחים - פרק א'

לנשיא, שְׁכַל הַזִּבְחִים הַנֶּאֱכָלִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שְׁלֵא לְשֹׁמֵן -
כְּשָׂרִים, אֲלֵא שְׁלֵא עָלוּ לְבַעֲלִים מְשׁוּם חֻבָּה, חוּץ מִן
הַפֶּסַח וּמִן הַחֲטָאת.

וְלֹא הוֹסִיף בֶּן עֲזַאי לֵאסוֹר כְּשֹׁמֵר 'הַנֶּאֱכָלִים' אֲלֵא אֵת
הָעוֹלָה, וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

(ד) הַפֶּסַח וְהַחֲטָאת שֶׁשֶּׁחֲטָן שְׁלֵא לְשֹׁמֵן, אוֹ שֶׁקָּבַל, וְהֵלֵךְ,
וְזָרַק שְׁלֵא לְשֹׁמֵן, אוֹ שֶׁעָשָׂה אֶחָת מֵעֲבוֹדוֹת אֵלּוּ לְשֹׁמֵן
וְשְׁלֵא לְשֹׁמֵן, אוֹ שֶׁעָשָׂה אֶחָת מֵעֲבוֹדוֹת אֵלּוּ לֹא לְשֹׁמֵן
וְלְשֹׁמֵן - פְּסוּלִים.

כִּיצַד?

לְשֹׁמֵן וְשְׁלֵא לְשֹׁמֵן - חֹשֶׁב בְּתַחֲלִית הָעֲבוֹדָה לְשֵׁם פֶּסַח
וּבִסּוֹף הָעֲבוֹדָה לְשֵׁם שְׁלָמִים.

שְׁלֵא לְשֹׁמֵן וְלְשֹׁמֵן - חֹשֶׁב בְּתַחֲלִית הָעֲבוֹדָה לְשֵׁם שְׁלָמִים
וּבִסּוֹף הָעֲבוֹדָה לְשֵׁם הַפֶּסַח.

שֶׁהִזְבִּחַ נִפְסַל בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ שְׁלֵא לְשֹׁמֵן בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים:
בְּשַׁחֲטָהּ וּבִקְבֻלָּהּ וּבְהֵלֵךְ וּבִזְרִיקָהּ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשֵּׁיר אֶת הַקֶּרֶבֶן אִם חֹשֶׁב שְׁלֵא לְשֹׁמֵן בְּהֵלֵךְ.
שֶׁהִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִי אֶפְשָׁר שְׁלֵא בְּשַׁחֲטָהּ וְשְׁלֵא
בִּקְבֻלָּהּ וְשְׁלֵא בִּזְרִיקָהּ וְלֹכֵן מַחֲשַׁבָּה פּוֹסֶלֶת בּוֹ, אֲבָל אֶפְשָׁר
שְׁלֵא בְּהֵלֵךְ, בְּאוֹפֵן שְׁשׁוּחֵט בְּצַד הַמִּזְבֵּחַ וְזוֹרֵק, וְלֹכֵן אִין
מַחֲשַׁבָּה פּוֹסֶלֶת בְּהֵלֵךְ.

רַבִּי אֶלְעִיָּזָר אוֹמֵר: הַמֵּהֵלֵךְ בְּמִקְוֹם שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהֵלֵךְ -
הַמִּחְשָׁבָה פּוֹסֶלֶת, וּבְמִקְוֹם שֶׁאִין צָרִיךְ לְהֵלֵךְ - אִין
הַמִּחְשָׁבָה פּוֹסֶלֶת.

(א) כָּל הַזִּבְחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שְׁלֵא לְשֹׁמֵן אֵלּא לְשֵׁם קֶרֶבֶן אַחֵר -
כְּשָׂרִים וּמִמְשִׁיכִים אֶת הָעֲבוֹדָה בַּקֶּרֶבֶן, אֲלֵא שְׁלֵא עָלוּ
הַזִּבְחִים לְבַעֲלִים לְשֵׁם חֻבָּה. חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחֲטָאת
שֶׁנִּפְסְלוּ בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ שְׁלֵא לְשֹׁמֵן. הַפֶּסַח פְּסוּל בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ שְׁלֵא
לְשֹׁמֵן - כְּשֶׁנִּשְׁחַט בְּזִמְנוֹ, וְהַחֲטָאת פְּסוּלָה - בְּכָל זְמָן.

רַבִּי אֶלְעִיָּזָר אוֹמֵר: אִף הָאֵשֶׁם נִפְסַל בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ שְׁלֵא לְשֹׁמֵן.
הַפֶּסַח פְּסוּל בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ שְׁלֵא לְשֹׁמֵן - כְּשֶׁנִּשְׁחַט בְּזִמְנוֹ,
וְהַחֲטָאת וְהָאֵשֶׁם פְּסוּלִים בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ שְׁלֵא לְשֹׁמֵן - בְּכָל זְמָן.
אִמֵּר רַבִּי אֶלְעִיָּזָר: אֲבִיא רֵאִיָּה לְדַעְתִּי, הַחֲטָאת בָּאָה עַל
חֲטָא, וְהָאֵשֶׁם בָּא עַל חֲטָא. מֵהַ חֲטָאת פְּסוּלָה כְּשֶׁחֲשַׁב
מַחֲשַׁבְתּוֹ שְׁלֵא לְשֹׁמֵן, אִף הָאֵשֶׁם פְּסוּל בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ שְׁלֵא
לְשֹׁמֵן.

(ב) יוֹסִי בֶּן חוּנִי אוֹמֵר: אִף כָּל הַקֶּרֶבֶנוֹת הַנִּשְׁחָטִים לְשֵׁם
פֶּסַח וְלְשֵׁם חֲטָאת - פְּסוּלִים.

שְׁמַעוֹן אַחִי עֲזָרְיָה אוֹמֵר: אִם שֶׁחֲטָן לְשֵׁם גְּבוּהָ מִהֵן -
כְּשָׂרִין, אֲבָל אִם שֶׁחֲטָן לְשֵׁם נִמּוֹךְ מִהֵן - פְּסוּלִים.
כִּיצַד?

קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים שֶׁשֶּׁחֲטָן לְשֵׁם קִדְּשִׁים קָלִים - פְּסוּלִין מִכִּיּוּן
שִׁזָּה לְשֵׁם נִמּוֹךְ מִהֵן.

קִדְּשִׁים קָלִים שֶׁשֶּׁחֲטָן לְשֵׁם קִדְּשִׁים קִדְּשִׁים - כְּשָׂרִין מִכִּיּוּן
שִׁזָּה לְשֵׁם גְּבוּהָ מִהֵן.

הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר שֶׁשֶּׁחֲטָן לְשֵׁם שְׁלָמִים - כְּשָׂרִין מִכִּיּוּן שִׁזָּה
לְשֵׁם גְּבוּהָ מִהֵן.

וְשְׁלָמִים שֶׁשֶּׁחֲטָן לְשֵׁם בְּכוֹר אוֹ לְשֵׁם מַעֲשֵׂר - פְּסוּלִין
מִכִּיּוּן שִׁזָּה לְשֵׁם נִמּוֹךְ מִהֵן¹.

(ג) פֶּסַח שֶׁנִּשְׁחַט בְּאַרְבַּעָה עֶשֶׂר בֵּין הָעֶרְבִים שְׁלֵא לְשֹׁמֵן -
פְּסוּל.

אִם נִשְׁחַט שְׁלֵא לְשֹׁמֵן בְּשְׁלוֹשָׁה עֶשֶׂר - כָּשֵׁר, שֶׁהַפֶּסַח שְׁלֵא
בְּזִמְנוֹ הֵינּוּ שְׁלָמִים.

הַפֶּסַח שֶׁשֶּׁחֲטָנוּ בְּשַׁחֲרִית בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שְׁלֵא לְשֹׁמֵן - רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ מְכַשֵּׁיר, מִכִּיּוּן שֶׁאִין זֶה 'בְּזִמְנוֹ' וְדִינוֹ כְּאֵלּוּ נִשְׁחַט
בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר.

בֶּן בִּתְרִיאָה פּוֹסֵל אֶת הַקֶּרֶבֶן כְּאֵלּוּ נִשְׁחַט בֵּין הָעֶרְבִים.

אִמֵּר שְׁמַעוֹן בֶּן עֲזַאי: מִקְּבָל אֲנִי מִפִּי שְׁבָעִים וְשָׁנִים זָקֵן
שֶׁאִמְרוּ בַּיּוֹם שֶׁהוֹשִׁיבוּ אֶת רַבִּי אֶלְעִיָּזָר בֶּן עֲזָרְיָה בִּישִׁיבָה

¹ בַּמִּפְרָשִׁים דְּנוּ בִּיחֹס לַכֹּהֵן נִידוּנִים:

א. שַׁחַט חֲטָאת פְּנִימִית לְשֵׁם חֲטָאת חִיצוֹנָה.

ב. שַׁחַט בְּכוֹר לְשֵׁם מַעֲשֵׂר.